

**แนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนด
พัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน**

สุนทรภิกษา ทิพย์สอน
นักวิชาการพัสดุ

1. พักส่งเสริมการผลิตภายในประเทศ

1.1 การจัดจ้างที่มีใ้ใช้งานก่อสร้าง ให้หน่วยงานของรัฐกำหนดในขอบเขตของงานหรือรายละเอียด คุณลักษณะเฉพาะของวัสดุหรือครุภัณฑ์ที่จะใ้ในงานจ้างว่า “ผู้รับจ้างต้องใช้พัสดุประเภทวัสดุหรือครุภัณฑ์ที่ผลิตภายในประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของมูลค่าพัสดุที่จะใ้ในงานจ้าง” (ตามกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 ลงวันที่ 8 ธ.ค. 63 หมวด 7/1 ข้อ 27/1 ข้อ 27/2 และ ข้อ 27/3 (3) และหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว78 ลงวันที่ 31 มกราคม 2565 ข้อ 1.3.1.1)

1.2 กรณีที่หน่วยงานของรัฐได้แจกแจงรายการพัสดุที่จะนำมาใ้ในงานจ้างนั้นแล้ว ทราบว่า เป็นพัสดุที่ไม่มีผลิตภายในประเทศ หน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุได้ตามวัตถุประสงค์การใช้งาน โดยไม่ต้องกำหนดว่าเป็นพัสดุที่ผลิตภายในประเทศ กรณีนี้ไม่ต้องขออนุมัติจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้มีอำนาจเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น (เป็นไปตาม ว78 ข้อ 1.3.1.2)

1.3 กรณีที่แจกแจงรายการพัสดุที่จะนำมาใ้ในงานจ้างนั้นแล้ว ทราบว่า พักที่จะใ้ในงานจ้างนั้นมีผลิตภายในประเทศ แต่จะใ้ไม่ใ้ หรือจะใ้พัสดุที่ผลิตภายในประเทศไม่ครบร้อยละ 60 (เป็นไปตาม ว78 ข้อ 1.3.1.3)

- กรณีที่ราคาพัสดุนำเข้าจากต่างประเทศมีราคาต่อหน่วยไม่เกิน 2 ล้านบาท ให้เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่ออนุมัติก่อน

- กรณีที่ราคาพัสดุนำเข้าจากต่างประเทศมีราคาต่อหน่วยรายการใดรายการหนึ่ง เกิน 2 ล้านบาท ให้เสนอผู้มีอำนาจเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นเพื่ออนุมัติเห็นก่อน

1.4 กรณีที่สามารถกำหนดขอบเขตของงาน หรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุได้ตามความต้องการ โดยไม่ต้องขออนุมัติจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้มีอำนาจเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น (เป็นไปตาม ว78 ข้อ 1.3.1.4)

- ทราบตั้งแต่นั้นว่างานจ้างนั้นต้องใช้พัสดุนำเข้าจากต่างประเทศและพัสดุนั้นไม่มีผลิตภายในประเทศ ซึ่งทำให้อัตราการใช้พัสดุที่ผลิตภายในประเทศ น้อยกว่าร้อยละ 60 ของมูลค่าพัสดุที่จะใ้ในงานจ้างทั้งหมดตามสัญญา

- กรณีที่แจกแจงรายการพัสดุที่จะนำมาใ้ในงานจ้างนั้น แล้วทราบว่างานจ้างนั้นต้องใช้พัสดุนำเข้าจากต่างประเทศและพัสดุดังกล่าวนั้นไม่มีผลิตภายในประเทศ ซึ่งทำให้อัตราการใช้พัสดุที่ผลิตภายในประเทศน้อยกว่าร้อยละ 60 ของมูลค่าพัสดุที่จะใ้ในงานจ้างทั้งหมดตามสัญญา

การจ้างเหมาบริการ/การจ้างจัดฝึกอบรม/การจ้างเก็บรวบรวมข้อมูล หรือการจ้างบริการสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ซึ่งแต่ละงานมีลักษณะแตกต่างกันไป นอกเหนือจากการใ้พัสดุที่ส่งเสริมการผลิตภายในประเทศ จึงไม่มีกฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี ตลอดจนบรรดาหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า กรณีใดต้องกำหนดหรือห้ามมิให้กำหนด ดังนั้น ผู้จัดทำ TOR จึงสามารถกำหนดขอบเขตของงานที่ต้องการใ้ผู้รับจ้างดำเนินการโดยละเอียด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของงานจ้างนั้น

เช่น การจ้างเหมาบริการรักษาความสะอาด วัตถุประสงค์ของงานจ้าง คือเพื่อจ้างรักษาความสะอาด ซึ่งในการจ้างเหมาบริการ ผู้รับจ้างมีหน้าที่ต้องจัดหา สัมภาระเพื่อใ้ในการทำงานจ้างใ้สำเร็จ ดังนั้นจึงควรที่จะต้องกำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

- (1) พนักงานที่จะทำความสะอาด จะต้องกำหนดจำนวน เพศ สภาพ อายุ ประวัติอาชญากรรม สุขภาพ/โรคต้องห้าม ลักษณะนิสัย เป็นต้น
- (2) รายการวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่จะใ้ในการทำงานทำความสะอาด
- (3) วิธีการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง โดยกำหนดวิธีการปฏิบัติงานใ้ผู้รับจ้างตรงตามความต้องการของหน่วยงาน

สรุปสาระสำคัญ หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค (กวจ.)0405.2/ว78 ลงวันที่ 31 มกราคม 2565
เรื่อง อนุมัติยกเว้นและกำหนดแนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและ
วิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563

1. เบื้องต้นให้พิจารณาว่าเป็น “การจัดซื้อจัดจ้าง” และ “พัสดุ” ประเภทใด?
 - 1.1 SMEs และ พักสุดที่ผลิตในประเทศ จะใช้เฉพาะการซื้อ การเช่าสังหาริมทรัพย์ การจ้าง พักสุดที่เป็นสินค้า บริการ และงานก่อสร้างเท่านั้น
 - 1.2 SMEs และ พักสุดที่ผลิตในประเทศ ไม่ใช่กับการเช่าสังหาริมทรัพย์ การแลกเปลี่ยน งานจ้างที่ปรึกษา และงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง
2. ให้จัดทำ TOR โดยให้ยึดตามความต้องการของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญและกำหนดเกี่ยวกับ “พัสดุที่ผลิตในประเทศ” ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการทำ TOR ประเภทสินค้า (วัสดุ / ครุภัณฑ์ / ทรัพย์สินอื่นใด) หมายถึง รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ (specification) โดยให้เลือกกำหนดตามแนวทางใดแนวทางหนึ่ง ดังนี้ การซื้อ และการเช่าสังหาริมทรัพย์
 - 2.1 กำหนดว่าเป็นพัสดุที่ผลิตภายในประเทศ (กรณีเป็นพัสดุที่มีผลิตในประเทศ)
 - 2.2 กรณีเป็นพัสดุที่ไม่มีผลิตภายในประเทศ ไม่ต้องกำหนดว่าเป็นพัสดุที่ผลิตภายในประเทศ (กรณีนี้ไม่ต้องขออนุมัติ)
 - 2.3 กรณีเป็นพัสดุที่มีผลิตภายในประเทศแต่ไม่เพียงพอ/ผู้ขายจำนวนน้อยราย/มีความจำเป็นต้องใช้หรือนำเข้าจากต่างประเทศ ให้เสนอผู้มีอำนาจเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น

กรณีใช้ วิธี e-bidding และ วิธีคัดเลือก และใช้ เกณฑ์ราคา ต้องพิจารณาให้เต็มต่อ ดังนี้

- (1) หากผู้ยื่นเสนอซึ่งเป็นผู้ประกอบการ SMEs เสนอราคาสูงกว่าราคาต่ำสุดของผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น ไม่เกินร้อยละ 10 หน่วยงานของรัฐจะจัดซื้อหรือจัดจ้างจากผู้ประกอบการ SMEs ดังกล่าว โดยจัดเรียงลำดับผู้ยื่นข้อเสนอซึ่งเป็นผู้ประกอบการ SMEs ที่เสนอราคาสูงกว่าราคาต่ำสุดของผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่นไม่เกินร้อยละ 10 ที่จะเรียกมาทำสัญญาไม่เกิน 3 ราย ผู้ยื่นเสนอที่เป็นกิจการร่วมค้าที่จะได้สิทธิตามวรรคหนึ่ง ผู้เข้าร่วมค้า ทุกรายจะต้องเป็นผู้ประกอบการ SMEs ทั้งนี้ ผู้ประกอบการ SMEs ที่จะได้เต็มต่อด้านราคาตามวรรคหนึ่ง จะต้องมิวงเงินสัญญาสะสมตามปีปฏิทินรวมกับราคาที่เคยเสนอในครั้งแล้ว มิมูลค่ารวมกันไม่เกินมูลค่าของรายได้ตามขนาดที่ขึ้นทะเบียนไว้กับ สสว.
- (2) หากผู้ยื่นเสนอได้เสนอพัสดุที่เป็นพัสดุที่ผลิตภายในประเทศ ที่ได้รับการรับรองและออกเครื่องหมายสินค้าที่ผลิตภายในประเทศไทย (Made in Thailand) จากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เสนอราคาสูงกว่าราคาต่ำสุดของผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่นไม่เกินร้อยละ 5 หน่วยงานของรัฐจะจัดซื้อจัดจ้างจากผู้ยื่นเสนอที่เสนอพัสดุที่เป็นพัสดุที่ผลิตภายในประเทศที่ได้รับการรับรองและออกเครื่องหมายสินค้าที่ผลิตภายในประเทศไทย สำหรับการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีการเสนอราคาหลายรายการ และกำหนดเงื่อนไขเป็นการพิจารณาหาราคารวม หากผู้ยื่นเสนอได้เสนอพัสดุที่เป็นพัสดุที่ผลิตภายในประเทศ ที่ได้รับการรับรองและออกเครื่องหมายสินค้าที่ผลิตภายในประเทศไทย มีสัดส่วนมูลค่าตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป ให้ได้เต็มต่อในการเสนอราคาตามวรรคหนึ่ง และหากในการเสนอราคาครั้งนี้ ผู้ยื่นข้อเสนอรายใดมีคุณสมบัติทั้ง (1) และ (2) ให้ผู้ยื่นข้อเสนอรายนั้นได้เต็มต่อในการเสนอราคาสูงกว่าผู้ประกอบการรายอื่น ไม่เกินร้อยละ 15
- (3) หากผู้ยื่นเสนอซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการ SMEs แต่เป็นบุคคลธรรมดาที่ถือสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย เสนอราคาสูงกว่าราคาต่ำสุดของผู้ยื่นข้อเสนอซึ่งเป็นผู้ประกอบการ SMEs ที่มีได้ถือสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศไม่เกินร้อยละ 3 หน่วยงานของรัฐจะจัดซื้อหรือจัดจ้างจากผู้ยื่นข้อเสนอซึ่งเป็นผู้ประกอบการ SMEs ที่มีได้ถือสัญชาติไทยหรือนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยดังกล่าว ผู้ยื่นเสนอที่เป็นกิจการร่วมค้า ที่จะได้สิทธิตามวรรคหนึ่ง ผู้เข้าร่วมค้า ทุกรายจะต้องเป็นผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดาที่ถือสัญชาติไทย หรือ นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย